

*Vid tentamen måste varje student legitimera sig (fotolegitimation).
Om så inte sker kommer skrivningen inte att rättas.*

TENTAMEN B/MAKROTEORI, 7,5 POÄNG, 13 JANUARI 2016

Skrivtid: 3 timmar

Hjälpmedel: Miniräknare. Programmerbar miniräknare ska vara tömd.

Skrivningen innehåller 4 frågor. Kontrollera att samtliga frågor finns med.

Skrivningen ger maximalt 40 poäng.

För betyget Godkänd på tentamen krävs 20 poäng. För betyget Väl Godkänd krävs 30 poäng.

Misstänker du fel i någon tentamensfråga, v.v. kontakta skrivningsvakterna för vidare kontakt med ansvarig lärare ”från skrivstart och 60 minuter framåt”.

Motivera alltid dina svar genom att ge intuitiva ekonomiska förklaringar.

Endast direkt läsliga svar beaktas.

Skriv skrivningsnummer, inte namn eller födelsenummer, på samtliga inlämnade ark och häfta ihop dem.

LYCKA TILL!

Fråga 1

En sluten ekonomi beskrivs på kort sikt av IS-LM modellen (beteckningar enligt kursboken):

$$Y = C(Y - T, Y^e - T^e, i - \pi^e, A) + I(i - \pi^e, Y^e, K) + G$$

$$\frac{M}{P} = \frac{Y}{V(i)}$$

- a) Förklara den ekonomiska innebörden av var och en av modellens ekvationer. Förklara även varför IS-kurvan har negativ lutning och LM-kurvan har positiv lutning. [3p]

- b) Använd modellen för att analysera hur ekonomin påverkas om landets regering bestämmer sig för att höja en inkomstberoende transferering till hushållen (t.ex. barnbidragen). Förklara vilken exogen variabel i modellen som kan sägas fånga en sådan förändring. Illustrera därefter effekterna på kort sikt i IS-LM diagrammet. Ange vilka kurvor som skiftar och varför samt markera den ursprungliga och den nya jämvikten. Förklara utförligt vad som händer på varumarknaden och penningmarknaden. Gör analysen under antagandet att centralbanken håller penningmängden oförändrad. Förklara slutligen om effekterna hade blivit annorlunda om centralbanken istället hade hållit räntan oförändrad. [4p]

- c) Höjningen av transfereringarna är ett exempel på en finanspolitisk stimulansåtgärd. Det finns dock ekonomer som hävdar att effekterna på den privata konsumtionen av sådana åtgärder kan förväntas bli mindre än vad traditionell konsumtionsteori indikerar. Förklara vad teorin om Rickardiansk ekvivalens säger om vilken effekt på den privata konsumtionen som en finanspolitisk stimulansåtgärd kan förväntas få. Beskriv även tre av de skäl som enligt kursboken talar emot att teorin om Ricardiansk ekvivalens ger en bra beskrivning av verkligheten. [3p]

Fråga 2

Under kursen har vi diskuterat en modell för investeringar och optimal kapitalstock på lång sikt i en sluten ekonomi med konstant befolkning och teknologi (dvs. $n = g = 0$).

- a) Enligt den investeringsteori som vi har diskuterat måste den optimala kapitalstocken uppfylla villkoret (beteckningar enligt kursboken):

$$\frac{MPK}{1 + \mu} - \delta = r.$$

Vad är den ekonomiska innebörden av detta villkor? Vilken effekt har en förändring av μ respektive r på den optimala kapitalstocken? Motivera utförligt dina svar. [3p]

- b) Ange och förklara det samband mellan realräntan (r) och den subjektiva diskonteringsräntan (ρ) som måste gälla i den långsiktiga jämvikten. Illustrera och förklara även hur den optimala kapitalstocken på mycket lång sikt bestäms (dvs. steady-state jämvikten där $K = K^*$). [2,5p]

- c) Låt oss nu betrakta ett land som vid en viss tidpunkt har en kapitalstock som är K^{Nu} , där $K^{Nu} > K^*$. Förklara utförligt hur anpassningen till K^* går till. Illustrera även anpassningen i din figur från uppgift b). [2,5p]

Antag nu istället att ekonomin har en teknologi som förbättras i den konstanta takten g (dvs. $\Delta E / E = g$).

- d) Hur påverkas det samband mellan realräntan (r) och den subjektiva diskonteringsräntan (ρ) som måste gälla i den långsiktiga jämvikten av denna förändring av antagandena i modellen? Motivera ditt svar (notera att ingen härledning krävs). [2p]

Fråga 3

En sluten ekonomi beskrivs av följande modell (beteckningar enligt kursboken):

$$Y = C(Y, Y^e, i - \pi^e, A) + I(i - \pi^e, Y^e, K) + G$$

$$\frac{M}{P} = \frac{Y}{V(i)}$$

$$\pi = \pi^e + \beta \hat{Y} + z$$

$$Y^n = EN^n = E(1 - u^n)L$$

Den förväntade inflationen antas vara noll ($\pi^e = 0$).

- a) Rita upp IS- och LM-kurvorna samt Phillipskurvan (rita så att $Y = Y^n$ i utgångsläget). Regeringen genomför plötsligt en oväntad arbetsmarknadsreform som varaktigt sänker jämviktsarbetslösheten (u^n). Hur påverkas jämviktsproduktionen (Y^n)? Hur påverkas IS- LM- och Phillipskurvorna? Motivera utförligt dina svar och illustrera i figuren. [4p]
- b) Centralbanken sätter räntan genom att justera penningmängden. Hur bör centralbanken agera när jämviktsarbetslösheten faller? Motivera utförligt ditt svar och illustrera i figuren från uppgift a). [3p]
- c) Både finans- och penningpolitik är vanligen förenade med en viss tidsfördröjningar ("policy lags"). Beskriv de fyra skäl som enligt kursboken kan leda till att sådana tidsfördröjningar uppstår. Jämför sedan storleken på dessa tidsfördröjningar vid en finanspolitisk stimulansåtgärd respektive vid en styrränteförändring. [3p]

Fråga 4

En liten öppen ekonomi har flytande växelkurs. Den förväntade framtida växelkursen, e^e , tas som given (exogen). Följande modell beskriver ekonomin på kort sikt (beteckningar enligt kursboken):

$$Y = C(Y - T, Y^e - T^e, i - \pi^e, A) + I(i - \pi^e, Y^e, K) + G + NX\left(\frac{1+i}{1+i^*}e^e, Y^*, Y\right)$$

$$\frac{M}{P} = \frac{Y}{V(i)}$$

$$e = \frac{1+i}{1+i^*}e^e$$

Vi vill nu använda modellen för att analysera effekterna på ekonomin om regeringen höjer skatterna; dvs. höjer T . Övriga exogena variabler antas förbli oförändrade.

- a) Rita upp IS^{*}-, LM- och IP-kurvorna. Analysera sedan vad som händer när skatterna höjs. Vilka kurvor skiftar och varför? Vad blir effekten på Y , i och e ? Vad händer med C , I och NX ? Motivera dina svar och förklara utförligt vad som händer på varumarknaden, penningmarknaden och valutamarknaden. Gör analysen under antagandet att centralbanken håller penningmängden oförändrad. [5,5p]

Antag nu att landet istället hade haft en fullständigt trovärdig fast växelkurs.

- b) Förklara vad som då hade hänt på varumarknaden, penningmarknaden och valutamarknaden när skatterna höjs. Hade effekten på Y blivit större eller mindre än i fallet med flytande växelkurs? Motivera ditt svar och illustrera i figuren från uppgift a). [2,5p]
- c) Vilka slutsatser kan vi, utifrån analysen i uppgift a) och b), dra om effekten av finanspolitik vid fast respektive flytande växelkurs? Motivera ditt svar. [2p]